

Клітка, або Дискотека 80-х
Василь Врублевський

«Ничто на земле не проходит бесследно» – ці слова із колись доволі популярної пісні цілком можуть слугувати за епіграф до роману-п'єси Василя Врублевського «Клітка, або Дискотека 80-х». Основна дія розгортається у липні 1982 року – останнього літа «епохи застою», серед активних персонажів твору – вулична шпана, міліцейські чини, кримінальні авторитети, партійні функціонери, юні «жриці кохання». Дивним чином усі вони виявляються пов'язаними доволі тісними, хоча на перший погляд майже невидимими, ниточками. Атмосфера блюзнірства, життя за подвійними стандартами, беззахисність простої людини перед котком «найсправедливішої і найгуманнішої суспільної формації» – саме це і є визначальним тлом роману.

Василь Врублевський

Клітка, або Дискотека 80-х

Роман для театру у жанрі «no nostalgie»

Дійові особи

Пара юних закоханих: «Равлик» і «Сонечко».

Добропорядні (принаймні, за визначенням) члени суспільства: Секретар, Павлуша, капітан, сержант Хренов, Віра Тихонівна.

«Авторитет»: Аптекар.

Шпана зі Східної: Матрос («король»), Щур, Царик, Шпрот.

Шпана із Польової: Льопа («король»), Костомаха, Тарас, Сапа.

«Шалави»: Жанка, Алька (Сальмонела), Ленка (Воркута).

Інші: Ірка, «Радіютьотя», Дядек, лікар, медсестра, директор училища, директор кафе.

Масовка: міліціонери, диск-жокей, конференсьє, учні ПТУ, відвідувачі дискотек, ще дехто.

1

(«Девчонка из квартиры 45» / М. Гнатюк)

Літо. Початок липня. Приблизно третя година дня. Парк ім. Гагаріна.

Парочка закоханих. Обом – десь років по 17. Обое – у доволі строгому вбранні.

Парочка неквапом прогулюється алейкою. Він тримає у руці шкіряного портфеля-«дипломата» чорного кольору.

«Равлик»(раптом зупинившись). Потримай, будь ласка... (Протягує їй дипломата). Шнурівка розв'язалася. (Присідає навпочіпки. Зав'язує шнурівку на туфлеві. Підводиться, тягнеться рукою до дипломата). Дякую, сонечко!

«Сонечко». Будь ласка, равлику! (Киває на дипломата). Слухай, ти що, гантелі у ньому носиш? Важкий!

«Равлик». Мені не важко... (Усміхається). Ясна річ, то не гантелі.

«Сонечко». Знаю! Знову книжок набрав?

«Равлик». Знову книжок набрав.

«Сонечко». А мені влітку не читається. Узимку – інша справа.

«Равлик». Довгими зимовими вечорами, коли за вікном лютує хуга, а у коминку тріщить вогонь, сідаєш у крісло-гойдалку, загортаєш плечі у ворсистий шотландський плед... Так?

«Сонечко». Приблизно так. Тільки замість коминка – батарея опалення, замість крісла – низенький ослінчик, а замість пледу – бабусина вовняна хустка. Але все одно – чудово! І часу вдосталь, і настрій відповідний...

«Равлик». Мені теж зима подобається більше...

«Сонечко». А я хіба сказала, що мені зима подобається?

«Равлик». Я так зрозумів...

«Сонечко». Ні. Узимку я часто хворію. Застуда, нежить... Май це на увазі, равлику! Я створіннячко тендітне. Мені потрібні догляд і увага.

«Равлик». Я доглядатиму тебе, мое тендітне сонечко! Здуватиму пилинки і зігріватиму гарячим подихом своїм!

Обое весело і безтурботно сміються. Зупиняються біля лавочки. Він ставить дипломата на лавочку, перехоплює її долоні. Стоять, дивляться одне одному у вічі...

«Сонечко». То що, мій турботливий равлику, ведеш мене на дискотеку?

«Равлик»(злегка скривившись). На дискотеку? Ти ж знаєш...

«Сонечко». Знаю. Ти не любиш...

«Равлик». Так, не люблю... Цей гамір, гвалт, натовп... І музика... Мені вона не до вподоби. Ну, не подобається мені це «гугі-бугі-ба-ба-ба-бах!»

«Сонечко». Зрозуміло. Дискотеки ти не любиш. Це твоє право...

«Равлик». Ну от, яка ти у мене молодець!..

«Сонечко». А мене? Мене ти любиш?

«Равлик». Обожаю! Люблю! Кохаю!

«Сонечко». Обожаєш! Кохаєш! Любиш! А на дискотеку зі мною йти не хочеш...

«Равлик». Ну... Сонечко!..

«Сонечко». Зрештою, ти маеш право... (Робить ображений вигляд).

«Равлик». Не ображайся... Добре, сонечко? (Вона – мовчить...) Ну, сонечко!.. (Намагається її поцілувати. Вона – ухиляється). Ну, сонечко!.. (Вона відводить погляд убік, зітхає глибоко). Для тебе справді це так важливо? (Вона – мовчить). Гаразд! Гаразд, сонечко!

«Сонечко»(радісно). Згоден?

«Равлик»(трохи похнюплено, опустивши плечі). Згоден...

«Сонечко». Не так! Не так, ніби робиш мені послугу!

«Равлик». Пробач... Я зараз... (Мить – і геть по-іншому; так, немовби й сам цього хотів і про це мріяв). Сонечко, то ми йдемо сьогодні на дискотеку?

«Сонечко». Ах... Я й не знаю...

«Равлик». Я тебе прошу. Я благаю!

«Сонечко». Ах... Відмовити несила!

«Равлик». Я на коліна стати ладен...

«Сонечко». Ах, не треба!.. Я згодна! Згодна я!

«Равлик». Ти згодна? Моему щастю меж немає!

2

(«Всё могут короли» / А. Пугачова)

Літо. Початок липня. Вечір. Танцювальний майданчик – «Клітка» – у центральному міському парку. Дискотека: гримить музика («АББА», «Боні М», «Машина часу», Пугачова, Ротару, Антонов і т. п.), блимає світломузика, у напівтемряві дригається-пульсує-верещить натовп...

Біля входу до «клітки» стоїть гурт хлопців у спортивних костюмах, кросівках, – це «пацани зі Східної». У центрі (гурту і уваги) – «король Східної» Матрос і «королевичі» Царик, Щур, Шпрот.

Щур. Щось сумно сьогодні.

Царик. Хто перший сказав «сумно»?

Шпрот. Щур.

Царик. То, може, почнемо? Га, Щуре?

Щур(граючи біцепсами). Запросто! Хай тільки Матрос відмашку дасть.

Царик(до Матроса). То що? Влаштуем заворушку?

Матрос. Ще встигнеться.

Царик. Хлопці знудьгувалися.

Матрос(руба). Я сказав: встигнеться!

Царик. Встигнеться – то встигнеться. Я ж тільки спитав. Що, і спитати не можна?

Шпрот(вказуючи рукою кудись віддалік). О! Мальованка замалювалася!

Щур(потираючи долоні). Клас! Те, що треба! Зараз ми їх...

Царик(збуджено). Розважимося!

Шпрот(граючи біцепсами). Ну нарешті! То що, Матросе, понеслися?

Матрос. Стоять! Стоять, я сказав!

Щур(здивовано). Щось я не вкюрю? У нас, що, із ними перемир'я?

Матрос. А тобі і не треба вкюрювати! І ви теж (до Царика і Шпрота) – не збивайте копита! Ждіть команди. Чи, може, на мое місце мітите? (Щур, Царик, Шпрот заперечливо розмахують руками, трясуть-хитають головами: «Та ні! Ні!...») Отож! Ідіть он краще потанцюйте. Може, заодно шалав якихось підчепите, щоб розважитися потім...

Шпрот. Я профільтрував уже. Нічого путнього!

Щур. А путні тобі нащо? Женитися приспичило?

Царик. Тобі, Шпроте, якщо женитися – то тільки на чуві із двома дітьми. Щоб від армії косанути.

Шпрот. Сам женися! А я вже якось переб'юся...

Матрос. А давай нирки тобі відіб'ємо. В натурі, стопроцентна гарантія! Правда, все життя на аптеку вкалувать будеш, зате не забриють нізащо, навіть якщо предки на колінах будуть повзати перед военкомом...

Шпрот. Що да, то да... Баті пофіг, та він і дома майже не буває...

Царик. Сказав той, хто буває!

Шпрот. Ну да... У цьому плані ми з батею оба-цвай... А матура моя спить і бачить, коли мене загребуть...

Щур. Знайома пісенька. «Може, там із тебе людину зроблять!» Так? Мої те саме співають...

Царик. А мої в інститут мене зібралися пхати...

Щур. А ти що?

Царик. А що я? Тоді армія мені точно не світить...

Шпрот. І який це інститут тебе візьме? У тебе ж трійка на двійці одиницею погання!

Царик(хизуючись). Застаріла інформація.

Матрос. Щось я не врубився? Ану, колися!

Царик. А що колотися? У моєї тітки хтось у обкомі є. Туз якийсь. Я й не знаю, хто, та мені й не кажуть...

Матрос. Родак якийсь? Чи так (робить брутальний жест, що означає «статеві зносини»)?

Царик. Не родич – це точно. Бо тоді і батькові був би... Тітка ж батькові сестра...

Щур. Тоді тільки!.. (Той же брутальний жест).

Матрос. Логічно! І що?

Царик. Тепер у мене в атестаті все тільки «добре» і «відмінно».

Щур. Гониш!

Шпрот. Точно! Гонить!

У цей момент до Матроса підходить парубійко (явно: міліцейська чи гебешна «шестьорка»). Матрос відходить із ним у сторону.

«Шестьорка». Капітан передав: усе готово. Можна починати.

Матрос. Гаразд. Щось ще передавав?

«Шестьорка». Ні, нічого.

«Шестьорка» зникає. Матрос повертається до пацанів.

Шпрот. Це хто був?

Матрос. Та так, пацан...

Шпрот. Бачу, що не коза...

Матрос. Сказав, що мальованські за аркою кучкуються. Десь до півсотні.

Щур. Малувато щось.

Матрос. Пропонуеш ждати, коли більше збереться?

Щур. Та нічого я...

Матрос(не дослухавши Щура, кидає котромусь із поближчих пацанів). При у будку, хай поміняють музику.

Щур(тому ж пацану). Нашу хай ставить! Врубився? «Боні М»!

Пацан зривається із місця і мчить крізь натовп у «клітку».

За якусь мить із гучномовців починає луhati пісня групи «Boney M» – «Rasputin».

Тільки-но прозвучали перші акорди, «пацанва зі Східної» починає звідусіль збігатися-збиратися-«кучкуватися» навколо Матроса, розмахуючи руками, битами, цепами та вигукуючи урізнобій: «Погнали!», «Понеслося!», «Бий Мальованку!»

Матрос викидає руку вперед, указуючи «напря́м атаки». Звідти, куди він вказував, у цей момент вибігають «мальованські». Під акомпанемент приспіву починається жорстоке «місиво»... Хтось падає і його топчуть ногами; хтось хапається за окривавлену голову і дико верещить; хтось відповзає убік...

Над «полем битви» розноситься гучне: «Мінти!!! Мінти!!!» Бійка умить припиняється. Здатні самотійно пересуватися «бійці» (Матрос, Шпрот, Щур і Царик – у тім числі) розбігаються хто куди, рятуючись втечею. На «полі битви» залишаються поранені і покалічені...

З'являються міліціонери. Оточують залишки учасників «місива». Грубо і брутально заламуючи «бійцям» руки, копаючи їх ногами, штовхаючи, б'ючи по нирках, «доблесні стражі порядку» під завершальні акорди пісні виводять-тягнуть-волочать «бійців» за лаштунки...

3

(«No, there is none like you» / «Scorpions»)

Пізній вечір (власне, ніч). Парк. Алейка обіч «Клітки».

Лавочка під крислатим кленом.

На стовпі трохи оддалік блимає – ніби світломузика – неоновий ліхтар.

На лавочці – троє дівчат: Алька, Жанка, Ленка (Воркута). П'ють вино «Аліготе» – із пляшки, по черзі: зробивши ковток, передають пляшку із рук в руки. Закушують шоколадом (розгорнута обгортка із гіркою плиточок – на лавочці).

Алька(співає):

За окном барабанит дождь,
В серой комнате серая тень.
И крадется серая ложь
В этот серый осенний день.

Ты сегодня домой не пойдёшь,
Позвонишь маме, скажешь: «Не жди!» —
Потому, что на улице дождь,
А у нас еще ночь и стихи...

Воркута. Алько! А коли тебе перший раз, тобі скільки було?

Алька. Тринадцять...

Воркута(до Жанки). Бреше?

Жанка. Бреше, мабуть.

Воркута. А без понтів? Скільки?

Алька. Тринадцять!

Воркута. Що, справді тринадцять?

Алька. А то!

Воркута(до Жанки). А тобі?

Жанка. П'ятнадцять... Здається... (Згадує, подумки рахує). Ну да! П'ятнадцять.

Воркута. О, то я між вами стара дева!

Жанка. В смислі?

Воркута. А мені вже шістнадцять було... Якраз на дні народження і...

Жанка. Напоїли – і?..

Алька. Напоїла – і!.. Вона напоїла... Січеш?

Жанка. А! Любов? Да?

Воркута. Ага. Любов. Велика і красива...

Алька. А толку?

Воркута. Толку мало... Я ж за ним, падло, півроку ушивалася. Думала: дам – і все, мій буде... На день народження покликала у ліс, на шашлики... Тиждень предків на пецики крутила... А він!.. «Нічого, – каже, падла, – не пам'ятаю, а значить, нічого й не було!» Гуд бай, арівідерчі, «вон пашла»!..

Жанка. А ти?

Алька. Вона й пішла. По повній програмі і на всю катушку! П'ятирічку за два роки, ударниця туди!

Воркута. Нічого... Пару раз потім підвалював: відика кликав подивитися, ну і те-се... Але я його відшила. Із принципу...

Алька. Принципова!

Жанка. І правильно!

Воркута(роздратовано). Сама знаю, що правильно, що неправильно! Без тебе!

Жанка. Ти чого? Я ж...

Алька. Ну, хватить вам! Завелися!.. (Співає, Воркута із Жанкою підхоплюють):

А когда ты стихи прочтёшь,
Будет всё как старинный роман,
И ты тихо скажешь: «Пусти!» —
Опрокинутая на диван.

Будут губы алы и нежны,
Будут руки искать и ласкать.
Равнодушно отметят часы
Первый день твоей женской судьбы...

Жанка. Ну що, гайда по хазах? Засиділися ми... (До Воркути). Глянь-но, котра вже на твоєму «писку моди»?

Воркута(подивившись на годинник – невеличке «сердечко», із кришечкою, на довгому ланцюжку через шию). Ого! Половина першої! І справді, пора! Пішли, Алько.

Алька. Ви йдіть.

Воркута. А ти.

Алька. А куди мені йти? Додому краще не потикатися. Мати уб'є...

Воркута. Так вже й уб'є?

Алька. Як не уб'є, то все одно не пустить у хату... Так що мені що тут, що на сходах у під'їзді до ранку куняти – все одно. Тут навіть краще.

Воркута. Не дурій! Пішли. Пустить, куди вона дінеться?!

Алька. Не пустить. Сказала: щоб у десять була вдома, – і хана: рівно в десять двері на замок, ключ під подушку. І хоч ти що!..

Жанка. Так батько, може, впустить? У тебе ж батько є?

Алька. І батько є, і сестра молодша. Тільки вони матір бояться, як вогню... Це раніше батя мене захищав, поки не запив по-чорному. А тепер – фігушки заступиться! Боїться, що матір в ЛТП його здасть...

Воркута. Ну, гаразд. Пішли до мене. Може, проканає якомсь тихенько пробратися у спальню... А ні, то викину із вікна якийсь куртяк, у нашім дворі на дитячій площадці перекантуюшся до ранку. Там є хатка на курячих ніжках. Нормально, я вже там ночувала, коли із предками посварилася і з дому пішла. Класно було! Залізла, лежу, у віконце зиру. До дванадцяти батько під під'їздом кутив одна за одною, ждав, що вернуся. А пізніше вже й матір вискочила. І давай мене шукати. Батько в один бік біжить, мати – в другий... Потім збіжаться, заскочать у квартиру – а мене нема! Знов біжать... Так до ранку і бігали... Я дивилась, дивилась, та й заснула... А вранці прихожу – прикиньте! – предки як шовкові: обнімають, плачуть, цілують, мало не в ноги падають... Отак-от!.. То що, Алько, до мене?

Алька(знижує плечима). А що робити?.. Пішли...

(«Здравствуй, мальчик Бананан» / ВИА «Весёлые ребята»)

Міліцейський відділок. На задньому плані – клітка-«мавп'ятник», «запакована під зав'язку» затриманими за бійку у парку. Стережуть їх, стоячи по цей бік клітки, кілька сержантів-міліціонерів.

Заходить Капітан. Заклавши руки за спину, підходить до «мавп'ятника».

Капітан(до сержантів). Втихомирили? Не бунтують більше?

Котрийсь із сержантів. І менше теж. Ми їм тут популярно пояснили...

Капітан. Не перестаралися?

Котрийсь із сержантів(регоче). Розтин покаже!

Капітан. Тіпун тобі на язик!.. (Погрожує кулаком). Дивись мені! Жартівник хренов!..

Котрийсь інший із сержантів. Я!

Капітан. Що ти?

Котрийсь інший із сержантів. Сержант Хренов!

Капітан. Що, справді?

Котрийсь із сержантів. Справді, товаришу капітане!

Капітан(сміється). От умора! Із новеньких?

Хренов. Так точно!

Капітан. Ну гаразд. Із тобою, Хренов, пізніше познайомимосся. Сподіваюсь, ти не сволоч і не цирозник... (Підходить ближче до «мавп'ятника»). Ну, дауни, що цього разу не поділили? Що за привід був для такого буйного свята? Ну-у?! Мовчите? Корчите із себе партизанів на допиті у гестапо? Ну-ну... Мушу вас розчарувати. Якщо я покличу ефрейтора Диню, гестапо відпочиватиме! Вірите?.. Вірите! І правильно. Це якраз той

випадок, що краще повірити на слово і не нариватися на зайві неприємності. Неприємностей вам і без Дині вистачить. Зрозуміли, дауни? Не чую! Відповідаємо дружнім хором, за чарівним помахом моєї руки. Чітко і голосно: «Так точно!» Ну ж бо!..

Капітан змахує рукою. У відповідь із клітки – один чи два кволі вигуки: «Так точно...»

Наривається, дауни! Наривається... Я вас по-доброму попереджав. Отже...

Котрийсь із сержантів. Провести виховну роботу?

Капітан. Зачекай... (У клітку). Дядек є? (Із натовпу у «мавп'ятнику» протискується до решітки чорнявий, високий і стрункий парубок). Іди-но ближче!.. О, то це ти? Ну, як тобі мій фокус із фуражкою? Класний фокус, правда? (Капітан задоволено сміється, затим обертається до сержантів). Я його примітив ще раніше, до бійки. От сподобався він чогось мені. А потім, як свято закінчилося, дивлюся: еге, робить ноги моя симпатія! Я фуражку – хвать із голови, заховав за спину і за ним. Між кущами, між деревами, перебіжками. Вечір же, візьми розгледь у темноті мінта без фуражки. Отак я його і зацапав. Далекувато, правда, аж на Лазо, біля нової обкомівської дев'ятиповерхівки. (Наказує сержантам). Цього випускайте. Великі люди за нього просять! Сам Боца приїхав... Хренов, ти знаєш, хто такий Боца? (Хренов заперечливо хитає головою). Ну нічого, я тебе потім у курс введу. Не за так, звичайно. За окрему плату. (Капітан вказує кивком голови на Дядека). Виявляється, це ще то-о-ой гусь! Молода надія житомирського футболу! Запам'ятайте його обличчя, шановні! Може, Блохіним стане. Запам'ятали? Ну, то виводьте, виводьте! (Сержанти відчиняють решітку, випускають парубка. Капітан зневажливо махає рукою, показуючи на вихід). Брись, поки не передумав! Брись, сказав! І Боці передай: хай не забуде, що за ним боржок. (Капітан обертається до пацанів у «мавп'ятнику»). То що, дауни? Кликати Диню?

Пацани похмуро опускають голови, переминаються, ховаються один за одного, – але мовчать...

Котрийсь із сержантів. Може, вони усі тут німі?

Котрийсь інший із сержантів. Товаришу капітане! Ви тільки дайте команду, ми їх швидко навчимо...

Капітан. Встигнете. До ранку у вас часу – три мішки і діжка... Ви ось що... Виймайте їх по одному, починайте оформляти по формі. Хай завтра везуть їх до суду. Кому – штраф, кому

– мітлу у руки. Ми своє діло зробили... Я пішов до себе. (Йде до виходу. Зупиняється. Підкликає жестом сержантів до себе). Ви ось що. Матросових пацанів переписите і тихенько відпустите. Списочок мені принесете.

Хренов. Що, усіх відпустити?

Капітан(дивиться на нього зі здивуванням). Якого хрена, Хренов? Ти медкомісію давно проходив?

Хренов. Недавно.

Капітан. І слух перевіряли?

Хренов. Так точно. Перевіряли.

Капітан. І як?

Хренов. У нормі.

Капітан. І психіатра проходив?

Хренов. Так точно. Проходив.

Капітан. І що? Здоровий?

Хренов(винувато, виправдовуючись). Звиняйте, товаришу капітан!.. Я усе зрозумів... Усе зрозумів...

Капітан. Молодець! (Плескає сержанта по плечу. Затим несподівано відриває погону. Сержант враз блідніє і розгублено видовжує обличчя. Капітан кладе відірваного погону собі до кишені). Ось так! Що це значить? Здогадуєшся, сержанте?

Хренов(від хвилювання заледве промовляє слова). Я... що... мене... що... звільнено? (Розпачливо). За що, товаришу капітане?

Капітан. Заспокойся, Хренов! Це значить... (Обводить поглядом міліціонерів). Запам'ятауйте! Це значить, що мальованські хулігани билися між собою, – це раз. Запам'ятали? (Сержанти дружньо кивають головами). Друге. Під час затримання учасників бійки котрийсь із цих даунів (киває у бік «мавп'ятника»), якийсь мальованський пришибейко, чинячи злісний опір законним вимогам працівників міліції, зірвав із сержанта Хренова погону. Зрозуміло? (Хренов здивовано мовчить, двоє інших сержантів синхронно кивають головами). Вандала, який посягнув на святая святих, встановите самі. Мені все одно, яке у нього буде прізвище... (До Хренова). Хренов, якого хрена? Ну що ти дивишся

на мене, як Шарапов на Жеглова? Га?.. Запам'ятай, Хренов: або тупо робиш, що я наказую, або – нахрен з пляжу! Ферштейн?.. (Хренов мовчки киває, капітан задоволено усміхається). Ну все, я пішов. Без крайньої потреби не турбувати! «Не кидати, не кантувати, у випадку пожежі виносити першим». Зрозуміло? (Сержанти весело кивають). Дерзайте, орли!

5

(«Остановите музыку» / Т. М'ягі)

Арка міського парку. О пів на першуночі.

На неосвітленій алеї, що веде від танцмайданчика («Клітки») до арки, з'являються три силуети.

Силуети, наближаючись, співають голосами Альки, Воркути і Жанки:

Ты сегодня домой не пойдёшь,
Позвонишь маме, скажешь: «Не жди!» —
Потому, что...

Із тіні арки виходять Царик, Щур і Шпрот.

Щур. «Гоп-стоп, мы подошли из-за угла»!

Шпрот. Опочки, ципочки!

Царик. Салют, красапети!

Силуети сахаються і застигають на місці. Навіть не бачачи їхніх облич, можна безпомилково визначити, що вони, м'яко кажучи, не у захваті від цієї здибанки.

Воркута (пошепки). Доспівалися, блін!..

Алька (так само, пошепки). Доспівалися...

Шпрот. Ей! Шалави! Подьте сюда!

Щур. Та не бійтеся! Ми не кусаємося!

Шпрот. Ми тільки!.. (Вульгарний жест на позначення статевих зносин). Опочки!

Воркута. Шпроте? Ти?

Шпрот. Опочки! Воркута? (До Царика і Щура). Ну все, пацани! Точно – будуть опочки! (До силуетів, манячи пальцем). Ну, що ж ви стоїте? Подьте сюда, ципочки! Цип-цип-цип!

Щур. Щось мені здається, що вони нашій зустрічі не раді. Га, подруги? Чи я помиляюся? А не хотілося б!

«Подруги» безпорадно зітхають і поволі підходять. Шпрот, Щур, Царик обступають їх колом, із якого просто так не вирватися. Та, власне, ні у кого із «подруг» думок про втечу навіть і не виникає.

Царик. Слухняні ципочки! Це добре.

Шпрот(упізнавши Альку). Ба! І Сальмонела тут! Яка приємна несподіванка! Давно не бачились. Привіт! (Несподівано б'є Альку у живіт. Алька згинається, падає на коліна, корчиться від болю).

Воркута. Шпроте! Нащо?

Шпрот. Вона знає! (Бере Альку за волосся, задирає голову, шипить їй у обличчя). Знаєш, правда ж?

Царик. Шпроте, охолонь! Не лякай дівчаток!

Щур. А й справді, Шпроте! Чого ти накинувся на неї?

Шпрот. Буде знати, як крутить мені динамо... Я ж попереджав! (До Альки). Попереджав?

Алька(помалу оговтуючись). Я... не... не хотіла... Я не могла...

Шпрот. А зараз можеш?

Алька мовчить. Шпрот замахується вдарити її, але його руку перехоплює Воркута.

Воркута. Про що базар, Шпроте? Може. Зараз може!

Алька (до Воркути). А ти за мене не розписуйся...

Шпрот. Ого, як ми заспівали! Воркута, ти ж у нас дівчинка кмітливенька, розумна. Розтолкуй цій дурі, що... Ну, ти ж знаєш...

Воркута. Вона теж не дура...

Щур. Як не дура, то чого випендрюється?

Шпрот. Во-во! Час пізній. Так що давайте, ципочки, без випендросів. Жаг-жаг і по хатах!

Царик. Не вийде!

Щур. Не догнав?

Царик. Що ти не догнав? Матрос казав йому доставити. Забув?

Щур. Не забув. А кого із них?

Царик. Ведемо до нього, хай сам вибирає. А то приведеш, а йому не сподобається. Він же у нас цей...

Шпрот. Гурман...

Щур. То чо стоїмо? Пішли, красотки!

Шпрот. І без фокусів!

Воркута(«підкотивши» до Царика). Царику! Нащо кудись іти? А давайте тут. Побистрячку – й розбіглися.

Царик. Ти кудись спішиш?

Воркута. Додому треба.

Царик. Що, мамка сваритись буде?

Воркута(цвиркаючи крізь зуби). Пофік мамка! У мене зранку комсомольські збори в бурсі. Погладитись, причесатися ще треба...

Царик. Що ти гониш? Які збори?

Воркута. Я ж кажу: комсомольські. Ні, серйозно!

Царик. Прогуляєш...

Воркута. Не вийде! Скандал буде...

Царик. Який скандал? Ти що, одна там комсомолка? Що, без тебе не обійдеться?!

Воркута. Одна, не одна... Грамоту мені вручити будуть. Із обкома секретар.

Щур. Во дає! Обрегочешся!

Царик. Яку грамоту? Що ти мені мізки париш?

Воркута. Яку-яку! За активну громадянську позицію. Ось яку!

Шпрот. За яку-яку таку позицію?

Воркута. Та вже є за яку... За активну!

Щур. Во дає! (Регоче). Це ти хмирю з обкома давать будеш? Активно так!

Воркута. Це вже як вийде. Але спочатку він мені давати буде. Грамоту. А там... Скаже дать – дам, куди дінуся? Начальство!..

Шпрот(до «пацанів»). Слухай, Царику! Щуре! А може й справді?.. Матрос вже дрихне. Стопудово!.. Може й справді? Воркута діло каже... Поки доберемося до Матроса, вже й ранок... Га?

Царик(мнеться). Ну... Не знаю...

Щур. В принципі... (Починають блищати очі). Тільки домовляємося: Матросу – ні-ні...

Царик(зважившись). Значить, так... Мені Воркута!

Щур. Шпроте, ти Сальмонелу?

Шпрот. Ясна річ. Треба ж за динамо наказать!

Щур. Ну, у мене вибір невеликий! (Хапає Жанку за руку, тягне до себе). Пішли, красапета, лавочку вибирати! Пішли-пішли... (Жанка опирається). Пішли, кажу! Не наривайся! (Замахується бити). Не наривайся, кажу!

Жанка. Ну-ну... Давай!

Щур. Що то я не врубаюсь? Що, бунт?

Жанка. А мені не можна...

Щур. Що-що? Що значить: тобі не можна?

Шпрот. Та що ти її слухаєш? Дай по харі – і тягни!

Жанка. Дай! Дай по харі! (Щур заламує Жанці руку. Жанка скрикує). Тільки я на підписці у Хими!

Щур. Що-о-о?

Шпрот. Бреше!

Царик. Стоп! (До Жанки). Чим докажеш?

Жанка(визивно). Мое діло – попередити. Ви ж закон знаєте... Я що, кончена – підпискою Хими дуркувати?

Царик. І коли це він за тебе підписався? Вперше чую...

Жанка. Позавчора.

Щур. Гонить! Нутром чую...

Царик. Помовч... (До Жанки). Ну дивись!.. Якщо збрехала, сама знаєш!

Жанка. Знаю...

Царик. Усією пацанвою кликувати будемо!

Жанка(Щуру). Відпусти! (Щур відпускає). То я пішла? (Альці із Воркутою, махаючи ручкою). Па-па, дівчатка! Гарного вам відпочинку!

Жанка, гордо задерши голову, іде і зникає під аркою.

Алька і Воркута із заздрістю і водночас із ненавистю дивляться їй услід.

Щур(по недовгій паузі). Не повезло вам, красапети! Чи, може, у вас підписка теж?

Алька і Воркута із понурою приреченістю опускають голови.

Шпрот. Ну, раз нема підписки – відпрацюєте за себе і за подружечку свою!

Царик. Негарно вона вчинила. Не по дружбі!

Воркута. Та пішла вона!..

Царик. Вона пішла, а ви лишились! Ну, що тут вдієш? Така вже доля ваша... Розчехляйтеся!

6

(«Money, Money, Money» / «ABBA»)

Міліцейський відділок.

Кабінет капітана. На стіні – портрет «залізного Фелікса» (Дзержинського).

Капітан сидить за столом. Заходить Матрос.

Капітан мовчки висовує шухлядку стола, Матрос мовчки опускає у шухлядку загорнутий у газету пакунок.

Матрос. Як домовлялися...

Капітан. Перерахую. Потім. Не сумнівайся.

Матрос. Можна не рахувати. Все чотко! Мені із вами в такі ігри грати не резон.

Капітан. Знаю. Просто процес люблю. Дуже, знаєш, ефект оздоровчий. Знімає втому і піднімає настрій. У тебе, що, хіба не так?

Матрос. Яюсь не...

Капітан(не вислухавши Матроса, засовує шухляду). Слухай, Матросе, все збираюся тебе спитати: а чого ти безкозирку не носиш? Чи хоча б тільняшку? (Наспівує).

«Тельняшка полосатая
В мелкую полосочку.
Ах, жизнь моя поддатая,
Да под селечку, под водочку!»

Тобі, Матросе, звикати треба. Доганяєш, про що я? Підведуть тебе твої пришибеї під монастир. Та якби ж під монастир! Монастир – то ще фігня. Особливо якщо жіночий. У жіночий монастир я би й сам із задоволенням... Тут перспектива для тебе інша нарисуватись може. Нерадісна така перспективка: «Небо в клітинку, кенти у смужечку...» Доганяєш? Десь так на п'ятачок. Це якщо ще пофартить!

Матрос. Не догнав? Чого це раптом?

Капітан. Життя, Матросе, така штука... Ненадійна, одне слово, штука. Отак живеш, все на мазі, усе чудово, – і бац! (Наспівує). «Ваше благородие, госпожа удача, для кого вы добрая, а кому – иначе...» (Обірвавши спів). Фортуна, як і жінка, має здатність повертатися... культурно кажучи – спиною. Різниця тільки в тому, що коли... кхе-кхе... спиною до тебе повертається жінка – це одне. Зазвичай – захоплююче видовище! А коли фортуна – то вже інше... То гаплик! «Нічого доброго не жди, заліз у погріб і... (самими лишень губами: «...перди!»)... Культурно кажучи: пускай гази... Га, Матросе? Що ти на це скажеш?

Матрос(нервуючись). Ви... тее...

Капітан. Та не тремти! Це я так, для галочки у звіті про проведену профілактичну роботу... (Помовчавши). Про роботу, між іншим. Там у вас під боком, кажуть, якісь панки завелися.

Матрос. Які ще панки?

Капітан. От ти й розберися. Мені дільничний доповідав, що вже кількох із вибритими скронями бачив. Знаеш, що це значить?

Матрос. Ви про що?

Капітан. Я – про вибриті скроні.

Матрос. Ну, просто приколюються пацани...

Капітан. Приколюються? Та ні, Матросе, не просто приколюються. Це вони під фашистів косять.

Матрос. Та що ви!.. Знаю я їх. Гордей, Баритон, Плюха... Які фашисти? Пацани як пацани...

Капітан. Матросе, ти що, самий вумний?..

Матрос. Та ні... Я ж... А що? Що треба?

Капітан. Оце вже молодець! Повиховуйте їх трохи, щоб не псували мені картинку у районі своїм виглядом. Зрозумів?

Матрос. Зробимо...

Капітан. Ну от і добренько. Тільки не перестарайтеся. Поганяйте трохи, але без каліцтва.

Матрос. Само собою...

Капітан. І ще... (Через паузу). Аптекаря ти, сподіваюсь, знаеш?

Матрос. Так собі. Привіт-привіт.

Капітан. А де знайти його, у курсі?

Матрос. Можу пробити...

Капітан. Ну, чого зайві хвилі піднімати? Я тобі й так скажу. Біля «Спартака», у кафешці на Котовського його точка.

Матрос. Ну так, бачив його кілька разів у тому районі.

Капітан. Сходи, попи чайку із ним.

Матрос. Просто попити чайку?

Капітан. Можете і чогось іншого. Ви ж люди дорослі. Солідні, можна сказати, люди. Авторитетні.

Матрос. Ну, схожу. Що, мені важко?..

Капітан. Сходи, сходи. Проблемка у нього виникла. Треба підсобити.

Матрос. Що за проблемка? У загальних рисах...

Капітан. Знаєш, чим Аптекарь промишляє?

Матрос. Хто не знає? Димедрольчик, циклодольчик... «Колеса»!

Капітан. Розбазікався... Я за язика тебе тягну? Кивни, що знаєш, і мовчи тихесенько...

Матрос. Та що ви, їй-богу! Це ж між нами, як свій своєму...

Капітан(імітуючи Жеглова-Висоцького із «Місця зустрічі змінити не можна»). Ти здурів! Із яких це пір капітан для вас своїм став? Я вас, гадів, душив і душити буду! (Матрос смикається і «підніє». Капітан задоволено усміхається). Жартую, Матросе! А ти, що, очканув? Якийсь ти, Матросе, дьорганий став... Що, нерви здають? Нерви, дорогуша, треба берегти...

Матрос (ображено). Із вашими фокусами побережеш...

Капітан. Ну, досить, досить... Хвать, сказав! (Трохи помовчавши). Ближче до тіла... Тобто – діла... Так от, якісь там фраери із Польової надумали розвести Аптекаря на бабло. Сам розумієш, негарно це, не по-людськи... То як, Матросе? Берешся відновити справедливість?

Матрос. У нас із Польовою зараз мир. Вирішу без проблем.

Капітан. А оце вже, мабуть, фігушки. Без проблем навряд чи вийде. Фраери ті під Льопою ходять.

Матрос. То й що? Перетру із Льопою. Вирішимо!

Капітан. Уже перетирали люди. Зарвався Льопа. Я так думаю, що це він сам і надумав киданути Аптекаря, а фраери – то тільки так, відмазка... Там такі шавки, що самі не ризикнули б.

Матрос. Може, безбашені? Бо на Льопу несхоже. Я ж його знаю...

Капітан. Пеци там солідні зависли. Зрозумів? Я так думаю, що Льопа товар штовхнув, а як пеци полічив – його і заштормило...

Матрос. Та ну...

Капітан. А ти знаєш, що Льопа на «тридцять першу» «Волжану» пересів?

Матрос. Що, в натурі?

Капітан. В натурі, Матросе, в натурі! Чорна така «Волжана», із прибамбацами, брязкальцями всякими. Розсікає і хвалиться: «У мене тепер тачка, як у Кавуна!» Придурошне... Звідки пеци, як ти думаєш?

Матрос. Я, що, ОБХСС? Та й нащо мені знати? Самі ж кажете: менше знаєш – краще спиш.

Капітан. Це правильно. Ти вже й так багато зайвого дізнався. Дивись, не базікай де попало. А ще краще...

Матрос. Уже забув!

Капітан. Це добре. Тільки про Аптекаря не забудь. Зустрінься, переговори. Перетри із Льопою. Може, напоумиш по-доброму вирішити. А упреться – маякнеш мені. Подумаємо разом, як і що... (Дзвонить телефон. Капітан невдоволено зиркає на апарат. Телефон дзвонить знову. І знову. Врешті капітан знімає із важельків трубку, поволі підносить її до вуха). Слухаю. Капі... (Аж випростується весь. Махає рукою до Матроса, мовляв: «Щезни! Давай, давай! Прутко!» Матрос «випаровується»...) Так точно, товаришу полковнику! (Капітан збиває долонею із чола невидимий піт). Без ексцесів, товаришу полковнику!.. (Обличчя капітана буряковіє). Брехня це, товаришу полковнику! Нічого такого не... Та хто завгодно підтвердить!.. Та ніхто того футболіста і пальцем не зачепив... Я сам його затримував... Ви ж мене... Так точно! Зрозумів, товаришу полковнику... У міськком партії викликають?.. Негайно?.. А до кого там?.. Це хтось новий?.. А, новий секретар... Ні, не знав... Прізвище його... Знайоме прізвище... А, ну так, ну так... Не з наших країв?.. А прізвище його мені все одно знайоме... Так точно, товаришу полковнику, лопух!.. Ну так, ну так, пів країни з таким прізвищем... Уже біжу!.. Лечу стрілою, товаришу полковнику!.. (Капітан кидає трубку, хапає із тумбочки фуражку і стрімголов мчить із кабінету... Перед

дверима несподівано зупиняється, обертається, дивиться на телефон. Крутить вказівним пальцем біля скроні). Сам ти, полковнику, лопух! Теж мені (кривляється) прізвище для пів країни!.. Це ж яку країну мав він на увазі?

(Махає рукою, надягає на голову фуражку, обсмикує кітеля і без особливого поспіху залишає кабінет).

7

(«Что-то было» / Я. Йоала)

Він і вона («Равлик» і «Сонечко»).

Дія може відбуватися де-завгодно. У дворі, у парку, на даху багатоповерхівки, у когось із них вдома...

Утім, «у когось вдома» – річ не надто бажана для повільного розгортання сюжету. Самі розумієте: двоє закоханих – і одні у квартирі... Ризиковано трохи! Тож нехай це знову буде парк.

«Равлик». Сходили на дискотеку! Дуже культурний вийшов відпочинок... Тобі не здається?

«Сонечко». Ах, облиш!.. Це ти про бійку? Подумаеш! Нам яке до того діло?.. (Миттю переводить розмову на інше). Я розумію, що ти не любитель танцювати, але це не означає...

«Равлик». Це я не любитель? Та я, аби ти знала, аж цілих півроку займався танцями!

«Сонечко». Ой, лусну зі сміху!.. Що, справді?

«Равлик». Справді.

«Сонечко». Ой, лусну!.. І коли це було?

«Равлик». У третьому класі.

«Сонечко». Ти ще скажи, що то були бальні танці.

«Равлик». Ні. То була хореографічна студія. «Сонечко». Чула про таку?

«Сонечко»(без запинки, аж надто поспіхом; очевидно, намагаючись не подати виду, що чує вперше). Авжеж! (Миттєвий здогад). Слухай, та ти, мабуть, тому й мене сонечком називаєш?

«Равлик». Ну, це вже було б занадто... Тебе я називаю сонечком тому, що... Тому що ти – сонечко для мене! Яскраве, лагідне і тепле, бажане, кохане сонечко!

«Сонечко». Та ради бога!.. Ще трохи – і я від розчулення зомлію...

«Равлик». Я підхоплю тебе на руки і поцілунком... (Запинається, підбираючи потрібні слова).

«Сонечко». Ну ж бо! Ну ж бо! Що ти – поцілунком?

«Равлик». І поцілунком... (Ніяковіло стенає плечима).

«Сонечко». Не переймайся, я зрозуміла й так... А що із «Сонечком»? Це я про студію, а не про себе. Невже забракували?

«Равлик». А от і ні! Не вгадала. Гузун, це керівник, мене навіть хвалив.

«Сонечко». Серйозно? То чого ж покинув?

«Равлик». Не кидав. Ходив, поки батько не дізнався. Такий мамі рознос влаштував...

«Сонечко». Та ну! А чого?

«Равлик». Бо він вважає, що танці – не для хлопців. Ти кого, репетував до мами, хочеш виростити? А мені: забудь про танці, це не для чоловіків!

«Сонечко». То чого ж він тебе не записав на бокс? Чи самбо?

«Равлик». Записував... Замалим не силоміць потягнув у секцію боксу.

«Сонечко». І що?

«Равлик». Прийшли в спортзал, і поки батько розмовляв із тренером, мене потягнуло «крутанутися» на турніку... Упав, зламав ногу і вивихнув плече...

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (<https://www.litres.ru/vasil-vrublevskiy/kl-tka-abo-diskoteka-80-h/?lfrom=362673004>) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.